تبعیض در شنگرف

نمایشگاه گروهی نقاشی «تبعیض» با آثاری از ۱۱ هنرمند نقاش از روز جمعه ۱۴ شهریور در گالری شنگرف آغاز به کار می‌کند. شایان شعبان، کریتور این نمایشگاه معتقد است هر کدام از این ۱۱ هنرمند با جهان‌بینی و درکی که از مفهوم گسترده واژه تبعیض دارند در این نمایشگاه شرکت کرده‌اند و هر یک از آنها با توجه به دیدگاه‌های اجتماعی و فکری و فلسفی خود دست به خلق اثری با محور تبعیض زده‌اند. / جام‌جم دیلی

معرفی زنان در انتظار گودو

قبلا خبر داده بودیم که امیررضا کوهستانی قصد دارد نمایشنامه معروف «در انتظار گودو» اثر ساموئل بکت را با رویکردی زنانه به صحنه ببرد. حالا خبر رسیده که بازیگران این نمایش مشخص شده‌اند. لیلی رشیدی، مهین صدری، الهام کردا، مونا احمدی و خزر معصومی بازیگران اجرای تازه کوهستانی هستند. خزر معصوی بعد از سال‌ها دوباره با این نمایش ب عرصه بازیگری بازگشته است. / مهر

سامانه ناکارآمد «کارا»

بعد از شروع دوران کرونا راه‌های مختلفی برای حمایت از تئاتری‌ها که شغل‌شان تعطیل‌شده بود، مطرح شد که یکی از آنها دریافت وام از طریق ثبت‌نام در سامانه مشاغل آسیب‌دیده از کرونا بود، اما به فاصله اندکی معلوم شد به این راحتی نمی‌شود به این وام دست پیدا کرد. ماجرا ازاین‌قرار است که اسفند سال گذشته اعلام شد از سوی وزارت تعاون به پشتیبانی وزارت ارشاد سایتی برای مشاغلی که از کرونا آسیب دیده‌اند، طراحی‌شده و متقاضیان می‌توانند با ثبت‌نام در این سایت وام بگیرند، اما باگذشت یک ماه از راه‌اندازی سایت تازه مشکلات این سامانه خود را نشان داد. یکی از این معضلات، شناسایی نشدن کد ملی متقاضیان یا تطابق نداشتن کد ملی و شماره تلفن همراهشان بود؛ چراکه تلفن همراه برخی افراد به نام خودشان نیست و این متقاضیان در این سایت دچار مشکل می‌شدند. باوجود مسائل زیادی که این سایت داشت، افراد ثبت‌نام می‌کردند، ولی با پرسش‌هایی مضحک روبه‌رو می‌شدند مانند این‌که میزان درآمد ماهانه شما چقدر است؟ که مشخص می‌کرد این سایت، یک سایت کلی است و ویژه هنرمندان تعریف‌نشده، زیرا کاملاً معلوم است هنرمندان درآمد ماهانه ثابتی ندارند. از سوی دیگر برای اعلام مشکلات، یک ایمیل تعریف‌شده بود.

مسأله دیگر این است که یکسری از هنرمندان بیمه نیستند و در سامانه نیاز به ثبت کد کارگاه است که طبعا تعدادی از هنرمندان نداشتند. از طرفی برخی هنرمندان می‌گویند ثبت‌نام‌هایشان تا مرحله‌ای جلو رفته و بعد متوقف می‌شد. بعد از بروز مشکل، هنرمندان ضمن تماس با شماره‌ای که برای طرح مشکلات تعریف شده بود با عدم پاسخ مواجه شدند. در همین مرحله تعدادی از اعضا از خیر این وام گذشتند.

از نکات جالب توجه دیگر این وام این است که برای این وام در سایت مبالغ ۶، ۱۲ و ۱۶ میلیون تومان تعریف شده بود. گفته شد کسانی که بیمه نیستند، شش میلیون و بیمه‌شده‌ها تا سقف ۱۶ میلیون وام می‌گیرند، ولی معلوم نبود مبلغ ۱۲ میلیون برای چه کسانی است!

حداقل‌های زندگی دچار مشکل شده‌اند. هنرمندان تئاتر از طرفی با معضل بیکاری دست‌وپنجه نرم می‌کنند و از سوی دیگر مشکل مسکن و اجاره‌نشینی گریبان آنها را گرفته‌است. این موج بیکاری که در میان هنرمندان کشور به‌وجودآمده روز به روز شرایط آنان را سخت‌تر می‌کند.» شفیعی در ادامه به هنرمندان شهرستانی حوزه تئاتر اشاره کرد و گفت: «در این میان نباید از هنرمندان استان‌ها غافل شد. در تهران بالاخره بعضی از تماشاخانه‌ها ولو اندک فعالیت دارند و بخشی از فعالیت تئاتری‌ها به قوه خود باقی است. اما من اطلاع دارم که در استان‌ها مطلقا به هیچ فرهنگسرا یا تماشاخانه‌ای اجازه فعالیت داده نمی‌شود و این یعنی نابودی هنرمندان تئاتر در شهرستان‌ها. حتی یکی از بحران‌هایی که هنرمندان شهرستانی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند این است گروه‌های تئاتری که قرار است در جشنواره‌های تئاتر شرکت کنند، در شرایط کنونی مکانی برای تمرین ندارند.»

شفیعی در ادامه به تمهیدات مرکز هنرهای نمایشی اشاره کرد و گفت: «مرکز هنرهای نمایشی و سایر نهادهای فرهنگی‌وهنری تلاش‌های زیادی در این مدت کرده‌اند اما باید از آنها پرسید آیا هنرمندان در این مدت از برنامه‌های آنها راضی بوده‌اند؟ آیا این کمک‌ها سر سفره هنرمندان دیده شده‌است؟ و آیا کمک‌های این‌چنینی جوابگوی نیازهای بی‌شمار هنرمندان تهران و شهرستان‌ها هست؟ من می‌گویم خیر!»

شفیعی همچنین بیمه بیکاری را بهترین راه برون‌رفت از مشکلات کنونی هنرمندان تئاتر دانست و گفت: «حداقل کاری که دولت در هفت‌ماه گذشته می‌توانست انجام دهد این بود که مشکلات منع قانونی که در بیمه هنرمندان وجود دارد را برطرف کند تا هنرمندان بتوانند در شرایط خاص کنونی از بیمه هنرمندان بهره‌مند شوند.»

دیدار با حقیقت بر سر نیزه

بعد از ۲۶ سال، مرور فیلم روز واقعه و تیتراژ آن، ما را به نکته‌های جالبی می‌رساند

علی رستگار

سینما

۲۶ سال بعد از فیلم روز واقعه، هنوز هیچ اثر سینمایی نتوانسته به این میزان از موفقیت و ماندگاری برسد و اندک فیلم‌های دیگری که در این زمینه تولید شده، نتوانستند به این زیبایی حق مطلب را درباره قیام امام حسین(ع) و روز عاشورا ادا کنند. متن درخشان بهرام بیضایی، پایه‌گذار اصلی مانایی اثر است و بعد هم موسیقی سحرانگیز مجید انتظامی که گویی مصداق آهنگین هل من ناصر ینصرنی است. بازی همدلی برانگیز علیرضا شجاع نوری با صداپیشگی ژرژ پطروسی هنوز درست و به‌اندازه به نظر می‌رسد. به‌جز او، انبوهی از چهره‌های نام‌آشنای بازیگری، با بازی‌های خوب‌شان زینت‌بخش این فیلم شاخص هستند که برخی از آنها هم از دنیا رفته‌اند. این روزهای محرمی، بهانه و مناسبتی شد یک بار دیگر این فیلم و به‌ویژه تیتراژ آغازین و پایانی آن را مرور کنیم و به نکات جالبی دست یابیم.

تیتراژ اول

عنوان فیلم و کلمات بعدی یعنی نام بازیگران و عوامل اصلی فیلم به رنگ قرمز با زمینه‌ای سیاه بر تصویر ظاهر می‌شوند. ترتیب بازیگران در تیتراژ به این شکل است: عزت‌ا... انتظامی، جمشید مشایخی، مهدی فتحی، محمدعلی کشاورز، سعید نیکپور، حسین پناهی، ژاله علو، حمیده خیرآبادی، زهرا مستوفی و علیرضا شجاع‌نوری. از ۱۰ بازیگر اصلی فیلم، شش بازیگر (انتظامی، مشایخی، فتحی، کشاورز، پناهی و خیرآبادی) از دنیا رفته‌اند و چهار بازیگر در قید حیات هستند.

در تیتراژ پایانی که اسم همه بازیگران فیلم نوشته می‌شود هم به نام‌هایی برمی‌خوریم که دیگر در میان ما نیستند: منصور والامقام، عباس امیری، سروش خلیلی، پرویز شاهین‌خو و منوچهر لاریجانی.

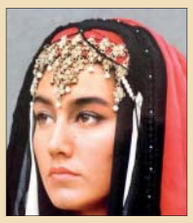

زهرا به‌جای هدیه

زهرا مستوفی بازیگر نقش راحله، همسر عبدا... (وهب نصرانی) را در این سال‌ها بیشتر به‌عنوان لادن مستوفی می‌شناسیم. پیش از مستوفی که همسر شهرام اسدی کارگردان روز واقعه است، قرار بود هدیه تهرانی نقش راحله را بازی کند که این اتفاق نیفتاد و تنها عکس تست گریم او برای این نقش به یادگار ماند.

این وهب و آن وهب

قصه وهب نصرانی (عبدا...) در سریال مختارنامه داوود میرباقری هم مطرح می‌شود؛ نقش وهب را در سریال حامد میرباقری بازی کرد و نقش همسرش را هم رز رضوی به‌عهده داشت.

یکی از تفاوت‌های اصلی قصه وهب در مختارنامه و قصه وهب در روز واقعه، وفاداری میرباقری به واقعیت است و وهب بن وهب که اسلام آورده بود در کربلا به میدان رفت و به شهادت رسید، اما بیضایی با فاصله‌گرفتن از واقعیت یا دست‌کم در نتیجه نهایی، به مسیر دیگری می‌رود و شکل آیینی‌تری به ماجرای جوان نصرانی می‌دهد؛ او دل در گرو راحله می‌گذارد و بعد نداهایی چون کیست و کجاست که مرا یاری کند را می‌شنود و به تاخت عازم یاری حسین(ع) می‌شود، اما به سیاق همه عمر دیر رسیدیم، موقعی به کربلا می‌رسد که کار از کار گذشته است. تغییر اندک تاریخ در این مورد خاص به دست بیضایی، منفعتی دراماتیک و حقیقت‌جویانه دارد. عبدا... با پرچم سپاه حسین برمی‌گردد تا بازگوننده روایت عاشورا باشد. وقتی راحله از او می‌پرسد حقیقت را چگونه یافتی؟ می‌گوید: «... من حقیقت را بر سر نیزه دیدم.» درمجموع اگرچه وهب میرباقری بیشتر متکی به واقعیت است، اما شکوه و عظمت و استحاله وهب بیضایی و روز واقعه، اثرگذاری و مانایی بیشتری دارد. ضمن این‌که البته در مختارنامه، وهب یکی از شخصیت‌های فرعی قصه است و شاید قیاس آن با محوریت وهب روز واقعه، درست نباشد.

شاید ندانید

در مواجهه دوباره با روز واقعه، فرید سجادی حسینی را هم در یک سکانس دیدیم؛ سجادی حسینی که سال‌ها دستیار کارگردان بود، با فیلم فروشنده اصغر فرهادی، در بازیگری هم به چشم آمد و بعد از آن بیشتر به‌عنوان بازیگر فعالیت کرده‌است. سجادی حسینی نقش حجار را بازی می‌کرد و یکی از کسانی بود که از ترس جان‌شان امام را تنها گذاشتند و امام حسین(ع) به آنها گفت من بیعت را از شما برداشتم. سجادی حسینی، دستیار اول کارگردان در روز واقعه هم بود.

دیدن نام‌های سیروس حسن‌پور (دستیار دوم کارگردان) و حسین قناعت (منشی صحنه) و رضا رخشان (عکاس و فیلمبردار سوم) هم در تیتراژ جالب است؛ حسن‌پور که بعد کارگردان شد و فیلمی مثل چوپان دروغگو را ساخت، حسین قناعت که کارگردان سینمای کودک و فیلم‌هایی چون دزد و پری و قهرمانان کوچک شد و رضا رخشان هم که تهیه‌کننده فیلم پرفروش هزارپا.

سیروس مقدم هم که در سال‌های اخیر با کارگردانی سریال پایتخت شناخته می‌شود، در روز واقعه مدیر برنامه‌ریزی بود. همچنین باید به اسم تقی علیقلی‌زاده، مدیرتولید فیلم هم اشاره کرد که بعدها تهیه‌کننده یک فیلم عاشورایی دیگر به نام رستاخیز هم شد؛ اما این فیلم نه‌تنها در موفقیت و ماندگاری به روز واقعه نرسید، بلکه حتی هنوز راهی به اکران هم پیدا نکرده است.

کارگردان واقعه

یکی دیگر از نکته‌های جالب این‌که شهرام اسدی، کارگردان روز واقعه سال ۸۷ هم فیلمی با نام شب واقعه ساخت؛ این‌بار هم مثل روز واقعه، قصه رگ و ریشه واقعیت داشت. منتها در فضای جنگ و دفاع مقدس می‌گذشت و ماجرای واقعی شهید دریاقلی سورانی (با بازی حمید فرخ‌نژاد) را روایت می‌کرد.

> یکی دیگر از نکته‌های جالب این‌که شهرام اسدی، کارگردان روز واقعه سال ۸۷ هم فیلمی با نام شب واقعه ساخت؛ این‌بار هم مثل روز واقعه قصه رگ و ریشه واقعیت داشت

ضمایر [او]

پرستویی با علمدار می‌آید

در هفته سوم محرم تالار وحدت میزبان نمایش موسیقی «علمدار» خواهد بود

داستان نمایش علمدار آن هم به شکل موسیقیایی از یک همکاری خیریه آغاز شده است. پرویز پرستویی که کم‌کم به یک فعال اجتماعی بدل می‌شود، مدتی است با مؤسسه خیریه «خادمین علی‌بن ابیطالب (ع)» همکاری دارد. این موسسه را رسول خادم مدیریت می‌کند و کارش مثل همه خیریه‌ها کمک به مستمندان است. این اواخر موسسه خادمین با همکاری پرستویی وجوهات و کمک‌های مردمی را در قالب بسته‌های ارزاق و خدمات دیگر در مناطق محروم استان‌های مختلف کشور از جمله سیستان و بلوچستان و هرمزگان توزیع کرده است.

در گام بعدی قرار است پرستویی با همکاری این مؤسسه یک موسیقی نمایش را در تالار وحدت به صحنه ببرد به نام «علمدار» که در قالب یک پوئم سمفونی توسط پوریا خادم نوشته شده و روایتگر روز آخر زندگی حضرت عباس(ع)، علمدار سپاه حضرت سیدالشهدا(ع) است. او این موسیقی نمایش را به صورت افتخاری تهیه کرده‌است. موسیقی نمایش علمدار چندین بخش دارد که از آن جمله می‌توان به ماهِ میان، آبِ ممنوعه، دشت سوزان، در راه فرات، شرمِ آب، نبرد، عَلَمْ بر خاک، مرثیه، شروه‌خوانی و سپاه بی‌سردار اشاره کرد. قرار است این نمایش به صورت خیریه برای کمک به محرومین مناطق مختلف کشور به صحنه برود و رهبری آن را بردیا کیارس به‌عهده دارد. علمدار موسیقی نمایشی است برخوردار از حرکات فرم و روایت با مشارکت بنیاد فرهنگی هنری رودکی و مؤسسه خیریه «خادمین علی بن ابیطالب(ع)» که در هفته سوم ماه محرم در تالار وحدت اجرا می‌شود. آن‌طور که مهر خبر داده قرار است بخش روایت این موسیقی نمایش توسط چهره‌های شناخته شده هنری و بازیگران مطرح سینما و تئاتر انجام شود که البته هنوز نامی از این بازیگران و چهره‌های مطرح ذکر نشده‌است.

طبق شنیده‌ها حسین مسافرآستانه یا حسین پارسایی کارگردانی این اثر را انجام خواهد داد. قرار است بلیت‌های موسیقی نمایش علمدار که همزمان به صورت آنلاین و حضوری (با ظرفیت محدود برای تماشاگران) در تالار وحدت روی صحنه می‌رود، به صورت همت عالی فروخته شود و همه عواید فروش اجراهای این اثر از طریق مؤسسه خیریه خادمین علی بن ابیطالب(ع)، صرف کمک به خانواده‌های بی‌سرپرست و مناطق محروم شود.

عدد سوم

بار دیگر کرونا در نمایشگاه

۱۹

یک نمایشگاه گروهی به نام «کووید- ۱۹» از ۱۴ شهریور در گالری هنر طهران برگزار خواهد شد. این نمایشگاه به آثار هنرمندانی چون أدل رودریگ تصویرسازی، علیرضا پاکدل کاریکاتوریست، مریم سعیدپور عکاس، کوثر پلنگی نقاش، علی خالق هنرمند مفهومی، بهناز محمدهادی مجسمه‌ساز و ماریو فونتس طراح پوستر اختصاص دارد. گالری هنر طهران در خیابان کریمخان زند، خیابان ایرانشهر، روبه‌روی پارک هنرمندان، بن‌بست نیکوشهر قرار دارد. / ایسنا

عدد چهارم

تردید بین‌المللی پژمان جمشیدی

۲

فیلم کوتاه «تردید» به تهیه‌کنندگی فرهاد قدیمی و نویسندگی و کارگردانی علی تصدیقی با بازی پژمان جمشیدی، نیلوفر کوخانی و شهرام شریعت در دو جشنواره بین‌المللی نمایش داده می‌شود؛ یکی در چهاردهمین جشنواره بین‌المللی فیلم بالی که از قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین جشنواره‌های سالانه کشور اندونزی است و نیز چهارمین دوره جشنواره بین‌المللی تردیِر میتِن در شهر لَنسینگ ایالت میشیگان آمریکا. / مهر

شنیدنی

کتاب گویای «شماره پنج» منتشر شد

کتاب گویای «شماره پنج» نوشته مرتضی قاضی با صداپیشگی و روایت فاطمه نیرومند در ۲۷۶ دقیقه تهیه و به مناسبت ۴۰ سالگی دفاع مقدس روی پایگاه کتاب گویای ایران صدا در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته‌است. این کتاب اولین اثر مشترک مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس و معاونت صدای رسانه ملی است که توسط پایگاه کتاب گویای ایران صدا تهیه و منتشر شده‌است. / جام‌جم دیلی

بخش اصلی داستان مجموعه، اختصاص به روابط پدر و فرزندی و درگیری‌ها و کل‌کل‌های این دو با هم دارد.

خود آرنولد یکی از تهیه‌کنندگان مجموعه هم هست. مدیران اسکای دنس این روزها به دنبال انتخاب بازیگر جوانی هستند که باید نقش دختر آرنولد را جلوی دوربین بازی کند. هنوز معلوم نیست این اکشن جاسوسی در چند اپیزود تهیه خواهد شد و آیا یك کارگردان واحد خواهد داشت یا توسط گروهی از فیلمسازان مختلف کارگردانی می‌شود. با این وجود، احتمال این که مجموعه صاحب چند فصل شود بسیار زیاد است.

اسکای دنس امیدوار است کلید فیلمبرداری مجموعه را اواسط فصل پاییز پیش رو بزند تا بتواند آن را برای پخش اینترنتی و استریم در بهار سال آینده میلادی آماده کند. مدیران شرکت اعلام کرده‌اند فیلمنامه مجموعه آماده شده و آرنولد شوارتزنگر آن را بسیار پسندیده است.

قهرمان سابق گونه اکشن که این روزها مثل بروس ویلیس و سیلوستر استالونه رقبای قدیمی‌اش کسب و کار خوبی در سینما ندارد، قرار است در دومین قسمت «خشم کونگ» هم بازی کند. در عین حال، او امید بسیار زیادی دارد که بالاخره بعد از چند سال تاخیر دنباله کمدی خانوادگی موفق دهه ۸۰ میلادی‌اش «دوقلوها» هم وارد مرحله تولید شود. اهل فن می‌گویند آرنولد با ورود به دنیای سیاست در دو دهه قبل، کارنامه هنری خود را خراب کرد و از گردونه سینما و بازیگری کنار گذاشته شد. در همان زمان، خود او گفته بود دیگر قصد بازگشت به دنیای سینما و بازیگری را ندارد. / هالیوود ریپورتر

رصد خانه

کوهستان‌های افراشته در خانه

ادامه از صفحه ۹

نام رئیسعلی در مقام رهبر مبارزه همه‌جا پیچید؛ انگلیسی‌ها طی توطئه‌ای نقشه قتل او را کشیدند. شبی که او در حوالی بوشهر برای حمله دوباره به انگلیسی‌ها آماده می‌شد، دو نفر از مزدورها او را هدف گلوله قراردادند. ماجرا به یازدهم شهریور ۱۲۹۴ مربوط است. رئیسعلی شهید شد و از آن زمان شد نماد مقاومت و مبارزه مردم جنوب ایران بر ضد سلطه خارجی. پیکر او را به نجف انتقال دادند و در آنجا به خاک سپردند. در سال ۱۳۷۳ کنگره بزرگداشت سال شهادت او در بوشهر برگزار شد و منزلش را هم خانه‌موزه کردند تا یادمان بماند مرزهای جنوبی ایران طی سال‌ها با رشادت‌های جوانان دلیر ایرانی از هجوم و حمله دشمنان رنگارنگ خارجی مصون مانده است. مقاومت رئیسعلی در محافظت از شهرهای جنوبی از افتخارات تاریخ ایران است؛ نه‌فقط به خاطر مقابله با انگلیسی‌ها. تاریخ خوانی ارزشمندترین ویژگی یک ملت است و همین تاریخ به ما می‌گوید رئیسعلی از مبارزان بنام جنبش مشروطه نیز بوده است. او همانند ستارخان به مدت ۱۰ ماه بوشهر را از حاکمیت قاجار خارج و آن شهر را مدیریت کرد. انگلیسی‌ها خواستند او را تطمیع و تهدید کنند، ولی کارگر نشد. در پیامی که انگلیسی‌ها به او دادند، آمده بود خانه‌هایتان را بمباران خواهیم کرد. او جواب داده بود: «خانه‌های ما، کوهستان‌های افراشته و مستحکم ایران‌زمین است که بمباران آن راه به‌جایی نمی‌برد.»

در این باره

ببینید

- فیلم مستند «گذری به تنگستان» / ۱۳۵۷
- **کارگردان:** کیومرث پوراحمد

بخوانید

- رمان «نبرد رئیسعلی»
- **نویسنده:** بهمن پگاه راد
- **ناشر:** سوره مهر